

ΘΡΗΝΟΙ ΚΑΙ ΒΑΣΑΝΟΙ

ΤΟΡΚΟΥΤΟΥ ΤΑΣΣΟΥ

κατά τὴν ἐν τῇ φυλακῇ διαιμορήν του.

(Συνέχεια· δέ χρονικός Ζ').

Οἶμοι!... φλέγομαι. Τί σημαίνει ἡ φλόξ αὐτῆς;

Πόρρω ἀπέχει ἑκείνης ἡτις μοι ἐνέπνευσε τὴν φύσην τοῦ Ρινάλδου καὶ Γορρέδου, διότι ἑκείνη μὲν ἐπενήργει εἰς τὴν φωνατοσίαν μου, αὕτη δὲ καταφέρει τὴν καρδίαν μου. 'Η τῆξις εἶνε μεγάλη! Μοι ἐλλείπουσιν αἱ δυνάμεις νὰ τὸ ιω, τοσκύτην ἐπ' ἔμοι ἔλαβεν ἵσχυρην δύναμιν! Τορκουάτες, πρόσεξον μὴ ἀπατάσσαι! 'Ἐν τῷ μέσῳ τῆς πανολέθρου ταύτης τῆξεως ἐγκρύπτεται ὥδονή τις ἣ δὲν θὰ ἀντηλλασσες μὲ δόλου τοῦ κόσμου τὰ θέλγητρα. 'Ἄχ! εἶνε τὸ τοῦ φυτοῦ γόνητρον. Οἶμοι οἷαν λέξιν προσφέρον! τίς δύναται νὰ διερμήνευσῃ τὴν ἔνοιαν αὐτῆς! 'Αλλοτε ωμίλησα περὶ ἔρωτος καὶ πλεῖστα ἔγραψα, ἀλλ' οὐδεὶς γράψα καὶ δσα εἴπον εἶνε ἐλάσσω τῶν θεών αἰσθάνομαι. 'Ερυηνία! Κλορίνδα! 'Αλέγεται ὅτι αἱ γυναικες αἰσθάνονται πολὺ περισσότερον ἡμῶν. 'Ἄχ! διαθένομαι εἶνε μεῖζων ἑκείνου ὅπερ δύνανται νὰ αἰσθανθῶσιν δλαι ὅμοιοι αἱ γυναικες. 'Απεμακρύνθην τῆς ἀληθείας διε ἔγραφον τοὺς ἔρωτας τῆς 'Ερυηνίας καὶ Κλορίνδας. 'Ο ἔρως εἶναι ὅλως διάφορος.

Καὶ τὶς θὰ ἐπίστευεν ὅτι πρότερον μὲ ἡγόχλει ὁ ἥχος τῶν κωδώνων, τόρος δὲ ἀγυπομόνως τὸν περιμένων; Οἱ βραδεῖς καὶ μεγαλοπρεπεῖς ἑκεῖνοι ἦχοι μὲ ἀποσπῶσιν ἐκ τῆς μελαγχολικῆς μοναξίας μου! καὶ διαλύουσι τὴν τρομώδη συγήν ἐν ἣ διέρχομαι τὰς θλιβερὰς ἡμέρας μου! Οἶμοι! εὐγνωμονῶ αὐτοῖς, καθότι ἀπομακρύνουστι πρὸς στιγμὴν πένθιμον ἰδέαν τῶν ἀπειρῶν έκσά-

νων μου!... Θὰ τολμήσω νὰ γράψω δλαις μου τὰς παραφοράς;... 'Εγένετο νῦξ. Ἐσκεπτόμην τὴν σκληρὰν ἑκείνην ἀ-ϋπνίαν ἡτις μὲ έκσανίζει ἀφ' ὅτου εὑ-ρίσκουμαι εἰς τὴν μυσαράν ταύτην κα-τοικίαν! Μύριοι σκοτεινοὶ διαλογισμοὶ ἀπηγόλουν τὸν νοῦν μου, ὅτε αἰ-φυνης ἀκούω τὸ μικούλισμα γαλῆς τι-νοῖς ἐπρύζουμαι σπως ἴδω ἐκ τοῦ θυριδίου που εὑρίσκετο τὸ ζῶν ἑκεῖνο.... τὸ βλέπω ἀταράχως βαδίζον ἐπὶ τῆς στέ-γης γειτονικῆς τινος οἰκίας! 'Ἄχ! πόσον ἐφθόνησα τὴν ἐλευθερίαν τού, τὸν περί-πατόν του, ἀλλὰ προπάντων ἐπεθύμουν τὴν ἀκτετάμαστον ἵσχυν, ἢν κέκτην-ται τὰ ζῶα ταῦτα, νὰ διέπωσι δῆλον ὅτι τὰ ἀντικείμενα ὅταν ἡ γῆ στερηται τοῦ φωτὸς τῆς ἡμέρας.—'Οραία γαλῆ, ἀνέκρηξα, δάνεισόν μοι δι' ὀλίγας ἡμέ-ρας τοὺς ἀπαστράπτοντας δρθαλμύνσι σου σπως δύναμαι εἰς τὰ δάθη τῶν νυκτῶν νὰ γράψω, ν' ἀναγινώσκω, καὶ νὰ μὴ διεύθωμαι εἰς τὰ πυκνὰ ἑκείνα σκότῳ, ἀ-τινὰ διεγείρουσιν ἐν τῇ καρδίᾳ μου τὴν θλίψιν καὶ τὴν ἀπελπισίαν καὶ μὲ κά-μυνος μυριάκις νὰ ἐπιθυμῶ τὸν θάνα-τον!—'Η γαλῆ ἔς οὐδὲν ἀπεκρίνατο... ἀπέμενα μόνος... μόνος μὲ τὰς θλιβε-ράς μου ἐπιθυμίας. (*)

Θέλω ν' ἀποθάνω..., καὶ μὲ ἀναγκᾶ. ζούσι νὰ ζήσω!...

Πρὸ τεσσάρων ἡμερῶν δὲν λαμβάνω οὐδεμίαν τροφήν.... ἐξασθεναῦμαι, ἀλ-λὰ μειδιῶς ἐπὶ τῇ ἴδεα τοῦ ἀφανίσμου μου! Δυστυχής! ἔχω θεως τὸ δικαίωμα νὰ διαθέσω κατὰ βαύλησιν τὴν ψ-παρξίν μου;... 'Ο ἡγούμενος πληροφορη-θεὶς περὶ τοῦ σκοποῦ μου, μὲ ἐπεσκέ-ψθη καὶ μοι ωμίλησε περὶ θείας χάρι-τος, ἡθέλησε νὰ μὲ παρακινήσῃ νὰ λά-

(*) 'Ο Τάσσος συνέθεσεν ἐν τῇ φυλακῇ του πόλης ἄτι, ἐν ὃ παρακαλεῖ τὴν γαλῆν τοῦ νὰ τῷ δανείσῃ τὸ φῶς τῶν δρθαλμῶν τῆς διά-να γράψῃ τὴν νύκταν. Τὸ ποίημα τοῦτο, καθὼς λέγουσιν οἱ βιογράφοι τοῦ οψιπέτου τούτου ποιητοῦ, εἶναι λίαν ὠραῖον καὶ πλήρες παθη-τικῶν τάσιων ἐκφράτεων.

θω τροφήν τινα . . . ἀντέστην . . . οἱ
βάρβαροι μετεχειρίσθησαν τὴν βίαν· ἀλ-
λὰ δὲν θέλουσιν ἐπιτύχει . . . γνωρίζων
ἀποθάνω.

* *

Απέθνησκον . . . ίσχυεύων, ἔξηπλωμένος
ἐπὶ τινος κλίνης, ἔχων τὰς ἴδεις μοι
συγκεκυρμένας, ἥλπιζον, περιέμενον τὸν
θάνατον . . . "Αχ! πόσον ἔβραδύνε νὰ ἔλ-
θῃ· μὲ κεκλεισμένους δρυκιλμούς, δεσμε-
νος τοῦ θεοῦ τῶν οἰκτιρμῶν, ὅπως συγ-
χωρήσῃ τὰ παραπτώματά μου.. ἥλπι-
ζον εἰς τὴν ἐπιεικείαν του. Αἴρονται φί-
πτονται ἀνθη τινά ἐκ τοῦ θυριδίου τῆς
φυλακῆς μου."Αχ! πόσον ἔπαλλεν ή καρ-
δία μου εἰς τὴν θέαν τῶν ἀνθέων ἐ-
κείνων· ίσως ὑπάρχει φίλος τις, ἐκεπτό-
μην, ὅστις ἔλαβεν οἶκον τῶν βασάνων
μου· καὶ συνέλεξα τὰ ἄνθη! 'Η ἀνθοδέ-
σμη συνέκειτο ἀπὸ λάσμους καὶ ρόδα, ρό-
δα ἀτινα τόσον θρεσκον εἰς τὴν προσ-
φιλῆ μοι Ἐλεωνόραν.

* *

Τὸ τερπνὸν αὐτῶν ἄραμε μὲ θε-
ψύχωσε, μοι ἀνεπόληστας τὰς ὀλβίας ἐκεί-
νας στιγμᾶς, ἐν αἷς καθήμενος εἰς τοὺς
πόδας της ἐμεθυσκόμην ἐκ τῶν ἡδυτά-
των εὐωδιῶν αἰτινες περὶ αὐτὴν ἔχύνον
το· ἔκλαυσα εἰς τὴν ἀνάμνησιν ταύτην,
ὅμως ἔλαβον θάρρος, καθότι ὑπῆρχε τις
ἐν τῷ κόσμῳ ὅστις ταῦν ἐκεπέτετο πε-
ρὶ τοῦ ἀτυχοῦς Τορκουάτου! τέλος τὸ
ἔνστικτον μὲ ὥθησα νὰ θωπεύσω τὰ ἀ-
ναίσθητα ἐκεῖνα ἀνθη, εἰς τι ἐξ αὐτῶν
ἡσθάνθην τι τὸ ἐμποδίζον τὴν χειρά μου, ἔ-
ρενω . . . παρατηρῶ . . . ὃ τύχη! ὃ
ἄφατος γαρά! . . . εὐρίσκω τεμάχιον γαρ-
του διπλωμένον . . . τὸ ἀνόιγω . . .
ἥτο ὁ γαρακτήρ της! ὁ γαρακτήρ τῆς
ἀξιολατρεύτου μοι Ἐλεωνόρας!

Ανέγνωσα τὰς συγκινητικὰς ταύτας
λέξεις.

Μὴ ἀποθαρρίνεσαι, ἀγαπητέ μοι Τορ-
κουάτε· πίστευσον ὅτι ἡ Ἐλεωνόρα σου

• συμμετέχει ὅλων τῶν βασάνων σου! α! χ
• ο οθάνεται σπαραττομένην τὴν καρδίαν
• της μὴ δυναμένη νὰ ἦνε πλησίον σου
• η ἵνα ἔλαφρύνη τὰς ἁδένας σου! Πρὸ π
• νων ἡμερῶν ἔλαβεν δλίγην ἔλευθερίζει
• ἐάν ἥδύνατο νὰ σὲ ἰδῃ, νὰ σὲ περιπτε
• χοῦ, νὰ ἔλθῃ νὰ ζήσῃ μετά σου
• ἐντὸς τῆς φυλακῆς . . . αχ! π
• σου εὐάρεστον, πλησίον σου θὰ ἔ
• το εἰς αὐτὴν τὸ μυσαρὸν τοῦτο ἐνδι
• αίτημα!

Μὴ ἀπελπίζου, ἀξιάγαστε σύζυγε, βε
• σίσθητι ἀκόμη εἰς τε τὴν καρδίαν, καὶ
• τὸν ἔρωτα τῆς συζύγου σου, τῆς φίλη
• σου! Δὲν ἄφησα τὸν χρόνον νὰ διέλθῃ
• ἐπὶ ματαίῳ εὖρον εὐαίσθητον ψυχὴν, ἣ
• τις μοι ὑπεργέθη, μοι ὥρκίσθη νὰ ση
• διευθύνῃ τὸ φύλλον τοῦτο! 'Ο θεὸς ἡ
• τὴν ἀμείψῃ ἀν ἐκτελέσῃ τὴν ὑπόσχεσι
• της, τὸν ὄρκον της, καὶ δὲν ἐμπαίξῃ
• τὴν ἐλπίδα τῆς τεθλιμμένης μου καρ
• δίσας!

"Ολη Ζή, Τορκουάτε, ἐν τε τῇ παρού
καὶ μελλούσῃ ζωῆ."

* *

Ἐγονυπέτητα καὶ ὑψώσας τὰς χεῖρας
πρὸς τὸν οὐρανὸν ἀνέκραξα.—Εὔχαριστά
ῶ! εὐχαριστῶ παντοδύναμε θεὶ διά τη
ἀπροσδόκητον βοήθειαν ἢ προσφέρεις
τὸ δυστυχὲς πλάσμα σου! Θεέ μου! συγ-
χώρησόν μοι τὰ αἰσχρὰ περὶ θανάτου ση
διά μου. Δυστυχής! εἰχον ίσως τὸ δι
καίωμα οὐδὲ κἄν νὰ τὰ σκεφθῶ; Καὶ
Ἐλεωνόρα, εὐχαριστῶ, ω! εὐχαριστῶ δι
τὴν ἀδράν σου μηνύην! Δὲν μὲ ἐληπι-
νησας! μὲ ἀγαπᾶς λοιπὸν εἰσέτει; οἵμη
ἐάν ἔθλεπες εἰς ἕποιαν ἀξιοδάκρυτον κα
τάστασιν κατήντησα ίσως θὰ ἥλατον
δ ἔως σου.

* *

Καὶ διατί διφείλω περὶ αὐτῆς ν' ἀρ
φιβάλλω; τὸ τοιοῦτον εἰναι τρομερὰ διλ
σφημία. 'Η Ἐλεωνόρα ἔξελέζατο ἐμὲ μ
ταξὺ τοσούτων ὑπὸ τῆς ὥραιότητός τη

καταγοπευθέντων, καὶ ἐγώ εἰσέτι ἀμ-
ινοῦσθαι; Οὔμοι! Δὲν ἐπιτρέπεται τίσως εἰς
την πάσχουσαν καρδίαν ὁ φόβος μὴ ἀπολέσῃ
την ἐλπίδα αἰσιωτέρου μελλοντος; "Ἄχ!
ἴπανελθε, ἐπάνελθε ἵσχυς μου, ή Ἐλεω-
τοῦ νόρα δὲν θέλει ν' ἀποθάνω.... Ἐλεω-
τοῦ νόρα θὰ σὲ ὑπκούσω!"

"Τηράρχει λοιπὸν ἐπὶ τῆς γῆς γενναία
πη ψυχή! Σήμερον κατειχόμην ὑπὸ ἀπ-
δίας καὶ θλίψεως ἦν δὲν δύναμαι νὰ
κέρηται. ἀνοίγεται ή θύρα στρέφω
μηχανικῶς, τρέμω σ্লος, ωχριώ... ητο δ
ποιητής Γουκρίνης, ἔκεινος δοτις μὲ
έμπει ἐν ταῖς ήμέραις τῆς εὐδαιμονίας μου.
—Τί ἔρχεσθε νὰ κάμετε ἐδῷ; τὸν ἔ-
ρωτὸν μετὰ πικρίας ἔρχεσθε τίσως νὰ γα-
ρῆτε εἰς τὴν ταπείνωσιν τοῦ ἀντερ-
στοῦ τας;

—"Ερχομαι, λέγει, νὰ τὸν πασακαλέσω
νὰ συγχωρήσῃ τὰ παραπτώματά μου...
ἴργομαι νὰ τὰ ἐπανορθώσω.... οὕτω
πιστεῖω, οὕτως ἐλπίζω. Δὲν ἡδυνήθην νὰ
κέιθω πρότερον διότι αἱ διαταγαὶ ήταν
πολὺ αὐστηροί.... ἐν τούτοις ίδού με
πλησίον σας, φίλτατε, Τορκουάτε, τὰ ἔγ-
γραφα ταῦτα θὰ σᾶς ἐπροξένησαν ἀναμ-
φίσιλως πολλάς. ἀνησυχίας.... λάβετέ
τα.... σᾶς τ' ἀποδίδω.

—"Τίψιτε Θεὲ! πῶς εὑρίσκονται εἰς
τὴν ζωής σας;

—"Ολίγας ήμέραις μετὰ τὴν φυλάκι-
συν σας, δὲ δούς μὲ προσεκάλεστε—Κύ-
ριε Γουκρίνη, μοὶ εἶπε, θὰ σετ φέρουν
τὰ ἔγγραφα ἐκ εἰνοῦ, θέλετε ἐπεξερ-
γασθῆ αὐτά, καὶ μοὶ ἐπιστρέψει. δοσ
τοῦς αὐτῶν ἀποδιέπουσιν ἐμὲ καὶ τὴν
οἰκογένειάν μου.—"Ψυχλότατε, ἀπήντησα,
η ἐντολὴ εἶναι λίγη ἀδρά καὶ δὲν ἔχω
θέρρος νὰ τὴν δεχθῶ.... ἐάν μὲν φρ-
νῶ αὐστηρὸς θέλουσι μὲ κατακρίνει, ἀν
δὲ ἐπιεικῆς θέλω δυσαρεστάσαι τὴν 'Υμε-
τέραν 'Ψυχλότητα—θέλετε μὲ ὑποχρεώ-
σαι, Κύριε, ἀν δεχθῆτε τὴν ἐντολὴν τά-
την.—Καὶ τὰς λέξεις ταῦτας προέφερε μὲ
τότον μεγαλεῖον ὥστε δὲν ἡδυνήθην ν' ἀ-
ποποιηθῶ. Μοὶ ἐστάλησαν τὰ ἔγγραφά
σας τ' ἀνέγνωσα ἐπισταμένως, εὔρον δὲ
κύτοις χωρίκια τινὰ δυγκώμενα νὰ ἐνογ-

ποιήσωσι καὶ ὑμᾶς καὶ ἔτερον πρόσωπον
δέξιον τῆς τῶν πάντων εὐλαβείας· τὰ ὑ-
πεξήρεσα καὶ ίδού αὐτά.

—Γενναῖε φίλε ἀνέκραξα, περιπτυ-
σόμενος αὐτὸν ἐγκαρδίως σᾶς
εὐχαριστῶ, κρατήσατε τα ὡς ἐνθύ-
μιον τῆς τε εὐγνωμοσύνης καὶ φι-
λίας μου, κρατήσατε τα, εἰς τὰς χεῖρας
σας εἶναι ἀσφαλῆ.... ἐνῷ ἐδῷ ἀπεναν-
τίας.... οὐδὲν ίδικόν μου ἔχω.....
ὑπόλειματείς σκληράν πατρωνίκην... κρα-
τήσατε τα! καὶ οὗτα σώζετε τὴν ζωὴν
ἀμφοτέρων· κρατήσατε τα!

—Ἐνηγκαλίσθημεν.... καὶ ἀνεγώρησε
φέρων μεθ' ἔσυτον τὸν σεβασμόν μου καὶ
τὴν ἐνδόμυχον εὐγνωμοσύνην μου.
(ἀκολουθεῖ)

I. Σ. ΜΑΝΕΣΣΗΣ.

ZAKΥΝΟΙΑ.

Ο δούξ τοῦ Ἐδιμβούργου

Ιγκωμιάτων Zakynthiar.

Τὸ ήμέτερον περιοδικὸν δὲν θὰ ἔξε-
πλήρου τελείν τὴν ἀποστολήν του, καὶ
πολὺ θὰ παρεξέλινε τοῦ σκοποῦ, διὸ ἐν
τῷ τίτλῳ αὐτοῦ ἡθέλησε νὰ συνοψίσῃ,
ἐχώ, ὡς ἄλλη τῆς ζακυνθίου νοημοσύνης
καὶ ἀρετῆς ἀποθήκη, δὲν ἐπροθυμοποιεῖτο
ἐν ταῖς στήλαις αὐτοῦ νὰ θηταυρίζῃ πᾶν
τὸ σύνομα τῆς ήμετέρας νήσου τιμῶν ἢ
διπωσδήποτε ἔξαρφον. Εύτυχεῖς δὲ λογι-
ζόμεθα ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ, διὸ παρέχει ήμε-
τὸ παγκόσμιον ἀγγλικὸν φύλλον «Galil-
gnani's Messenger» τῆς 2 Μαΐου, ἐν-
θα ἀναγινώσκουσεν ἀρθρὸν ἐν τῷ πρώτῃ
τῆς ἐφημερίδος, σελίδῃ ἀφηγούμενον τὸ
πρός τιμὴν τοῦ K. G. F. Bowen, ἐππότου